

Bazılarımız Arkadaşımız Colby'yi Tehdit Ediyordu

Donald Barthelme

Bazılarımız arkadaşımız Colby'yi, son zamanlardaki davranışları yüzünden uzun bir süredir tehdit ediyordu. Sonra da fazla ileri gittiği için onu asmaya karar verdik. Colby sırf fazla ileri gitti diye (fazla ileri gittiğini inkar etmiyordu) asılması gerekmediğini öne sürüyordu. İleri gitmek herkesin zaman zaman yaptığı birşeydir, diyordu. Bu sava pek kulak asmadık. Cezanın infazı sırasında ne tür bir müziğin çalınmasını istediğini sorduk. Düşüneceğini ama bunun biraz zaman alacağını söyledi. Kararını bir an önce öğrenmemiz gerektiğini belirttim, çünkü orkestra şefi olan Howard'ın müzisyenleri bulup prova yaptırması gerekiyordu ve müziğin ne olacağını bilmeden de buna başlayamazdı. Colby, Ives'in Dördüncü Senfonisini her zaman sevmiş olduğunu söyledi. Howard bunun bir "oyalama taktiği" olduğunu, Ives'ı çalmanın neredeyse imkansız olduğunu, haftalarca prova yapmak gerekeceğini, bunu da herkesin bildiğini, ayrıca orkestra ve koronun büyüklüğünün müzik bütçemizi çok açacağını söyledi. "Biraz makul ol," dedi Colby'ye. Colby biraz daha kolay birşey bulmaya çalışacağını söyledi.

Hugh davetiyelerde yer alacak sözler konusunda endişeliydi. Ya davetiyelerden biri yetkililerin eline geçerse? Colby'yi asmak kuşkusuz yasalara aykırıydı, yetkililer de önceden planın ne olduğunu öğrenirse büyük olasılıkla gelip herşeyi alt üst etmeye çalışırdı. Ben dedim ki her ne kadar Colby'yi asmak büyük olasılıkla yasalara aykırıysa da, bunu yapmaya doğal bir hakkımız vardı çünkü o bizim arkadaşımızdı, bazı önemli biçimlerde bize aitti, ayrıca gerçekten de fazla ileri gitmişti. Olaydan "Bay Colby Williams'la İlgili Bir Etkinlik" olarak söz etmeye karar verdik. Katalogdan fiyakalı bir hurufat seçildi, krem rengi bir kağıtta karar kıldık. Magnus davetiyelerin basılmasıyla ilgileneneğini söyledi ve acaba içki de sunsak mı diye sordu. Colby içkinin iyi olacağını düşündüğünü ama masrafların onu korkuttuğunu belirtti. Ona nazikçe masrafların sorun olmadığını anlattık, sonuçta hepimiz onun yakın arkadaşydık ve eğer bir grup yakın arkadaşı bir araya gelip bu işi biraz eclat'sı olan bir şekilde gerçekleştiremeyecekse, o zaman ne olacaktı bu dünyanın hali? Colby kendisine de etkinlikten önce içki verilip verilmeyeceğini sordu. "Elbette," dedik.

Sonraki gündem maddesi idam sehпасıydı. Hiçbirimiz idam sehпасı tasarımı hakkında fazla birşey bilmiyorduk, ama mimar arkadaşımız Tomas, eski kitapları karıştırıp planları çizeceğini söyledi. Anımsadığı kadarıyla önemli olan, alttaki kapağın kusursuz bir şekilde çalışmasıydı. Kabaca, işçilik ve malzemeyi hesaba katarak, dört yüz dolardan pahalıya çıkmayacağını düşünüyordu. "Aman allahım!" dedi Howard. gül ağacı mı kullanacağını sordu Tomas'a. Hayır, dedi Tomas, sadece doğru dürüst bir çam. Victor boyanmamış çamın biraz "kaba" kaçıp kaçmayacağını sordu, Tomas da malzemeyi koyu ceviz rengine boyamanın mesele olmayacağını söyledi.

Her ne kadar bütün bu hikayenin gerçekten iyi bir şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğini düşünüyorsam da, içkiler, davetiyeler, müzisyenler vesaire için yapacağımız harcamaların üstüne bir de idam sehпасı için dört yüz dolar vermenin bizi biraz zorlayacağını söyledim, neden sadece bir ağaç kullanmıyorduk – şöyle güzel görünümlü bir çınar filan? Bu bir Haziran idamı olacağı için bütün ağaçlar muhteşem bir yeşillığe bürünmüş olacaktı, ağacın bu olaya yalnızca "doğal" bir hava katmakla kalmayacağına, özellikle Batıda son derece geleneksel de

olduğuna dikkat çektim. Zarfların arkalarına idam sehпасı eskizleri çizmekte olan Tomas, açıkhavada yapılacak bir idamın her zaman yağmur tehlikesini göz önünde bulundurması gerektiğini anımsattı. Victor bu işi açıkhavada, hatta belki bir nehir kıyısında yapma fikrini sevdiğini söyledi, ama herhalde şehrin biraz dışında bir yer bulmamız gerekeceğine, bunun da konukları, müzisyenleri vs. olay mahalline getirip geri götürme sorunu doğuracağına işaret etti.

Bu noktada herkes, araba ve kamyon kiralama şirketi olan Harry'ye baktı. Harry işimizi görecektedir limuzin bulabileceğini düşündüğünü, ama şoförlere para verilmesi gerekeceğini söyledi. Adamlar Colby'nin arkadaşı olmadığı için, tıpkı müzisyenler ve barmenler gibi, bu işi bedavaya yapmazlardı. Elinde daha çok cenazeler için kullandığı yaklaşık on tane limuzini olduğunu, bir düzine arabayı da aynı işi yapan arkadaşlarını arayarak sağlayabileceğini söyledi. Ayrıca dedi ki etkinliği dışarıda, açıkhavada yaparsak en azından ileri gelenler ve orkestra için bir çadır ya da tente bulmamız gerekir, çünkü idam sırasında yağmur yağması moral bozucu olur. İdam sehпасı ile ağaç konusundaysa bir tercihi olmadığını ve bunun aslında Colby'ye bırakılması gerektiğini düşündüğünü söyledi, sonuçta idam edilecek olan oydu. Colby herkesin zaman zaman ileri gittiğini söyledi, biraz fazla sert davranmıyor muyduk? Howard kesin bir dille bu konunun çoktan kapandığını söyledi, hangisini istiyordu, idam sehпасı mı, ağaç mı? Colby idam mangası olsa olmaz mı diye sordu. Hayır, dedi Howard, olmaz. İdam mangasının, bütün o gözleri bağlama ve son sigara hikayesiyle Colby için ego tatmininden başka birşey olmayacağını, böyle gereksiz teatral numaralarla "rol çalma"ya çalışmadan da başının yeterince belada olduğunu söyledi. Colby özür diledi, öyle demek istememişti, ağacı seçiyordu. Tomas yapmakta olduğu idam sehпасı eskizlerini nefretle buruşturup attı.

Sonra cellat konusu gündeme geldi. Cellat gerçekten lazım mı, dedi Paul. Çünkü eğer bir ağaç kullanıyorsak,ilmek doğru şekilde ayarlanır, Colby de birşeyden atlayıverir – iskemle, tabure filan. Ayrıca, ülkede boş gezen ve parçabaşı çalışan cellat bulunabileceğinden çok kuşkulu olduğunu söyledi Paul; idam cezası geçici bir süre için de olsa kesin olarak kaldırılmıştı, büyük olasılıkla İngiltere ya da İspanya ya da Güney Amerika ülkelerinden birinden cellat getirtmemiz gerekecekti, bunu yapsak bile adamın profesyonel olduğunu, gerçek bir cellat olduğunu, hepimizi milletin önünde rezil edecek, paragöz bir amatör olmadığını önceden nasıl bilecektik? Hepimiz Colby'nin birşeyden atlamasında ve atlayacağı şeyin bir iskemle olmamasında hemfikirdik, çünkü bunun aşırı ucuz görüneceğini düşünüyorduk – güzel ağacımızın altında kıyırık bir mutfak iskemlesi. Oldukça modern bir dünya görüşü olan ve yenilikten korkmayan Tomas, Colby'nin iki buçuk metre çapında büyük lastik bir top üzerinde durmasını önerdi. Böylece Colby'nin hem yeterince yüksekten düşmesi mümkün olacaktı, hem de atladıktan sonra fikrini değiştirse bile top yuvarlanıp gidecekti. Normal bir cellat kullanmayarak olayın başarısının sorumluluğunun çok büyük bir bölümünü Colby'nin kendisine yüklediğimizi anımsattı ve her ne kadar Colby'nin saygın bir performans göstereceğinden ve son dakikada arkadaşlarını utandırmayacağından eminse de, böyle anlarda insanların bir parça kararsızlaştığına bilindiğini ve herhalde oldukça ucuza yaptırılacak iki buçuk metrelik lastik topun, bu gösterinin son anda tel tel dökülmesini engelleyeceğini söyledi.

"Tel" lafı geçince, şimdiye kadar sessiz duran Hank birden söze katıldı ve ip yerine tel kullansak daha iyi olmaz mı diye sordu – hem daha etkilidir, hem de sonuçta Colby için daha

merhametli olur. Colby'nin yüzü yeşile döndü, haksız da değildi, ip yerine telle asılma fikrinde fazlasıyla nahoş bir yan var çünkü – düşününce bir tiksinti hissi geliyor insana. Hank'in orda oturmuş tel hakkında ileri geri konuşmasını gerçekten tatsız buldum, tam da Colby'nin neyden atlayacağı sorununu Tomas'ın lastik top fikriyle böyle güzel bir şekilde çözmüşken; o yüzden hemen atılıp tel kullanmamızın söz konusu olmadığını, ağacın zarar göreceğini söyledim -Colby'nin bütün ağırlığı binince bağlı olduğu dalı keserdi- çevre duyarlılığının artmış olduğu bu günlerde böyle birşeyi istemezdik, değil mi? Colby minnettar gözlerle bana baktı, sonra da toplantı dağıldı.

Etkinlik gününde herşey yolunda gitti (Colby'nin sonunda seçtiği müzik standarttı, Elgar seçmişti, Howard ve arkadaşları da çok güzel çaldı). Yağmur yağmadı, iyi bir kalabalık vardı, viskimiz filan bitmedi. İki buçuk metrelik lastik top koyu bir yeşile boyanmıştı, doğal ortama çok iyi uyum sağladı. Bütün bu hikayede en iyi anımsadığım iki şey, tel hakkında söylediğim şeyleri söylerken Colby'nin gözlerindeki minnettar bakış, bir de bir daha hiç kimsenin fazla ileri gitmemiş olması.

Türkçesi: Cem Akış